

Szegedi Ítéltábla
Bhar.III.94/2024/8.

A Szegedi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Szegeden, 2024. június 25. napján tartott harmadfokú fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

ítéletet:

A közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette és más bűncselekmények miatt *Terhelt1* ellen indított büntetőügyben a *Kecskeméti Törvényszék* 2023. november 15. napján kihirdetett 12.Bf.347/2023/6. számú ítéletét *megváltoztatja* az alábbiak szerint:

Terhelt1 vádlott *bűnös*

járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségében [Btk. 239/B. § (1) bekezdés] is.

Terhelt1 vádlottat 2 (kettő) év közúti járművezetéstől eltiltásra is *ítéli*.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét *helybenhagyja*.

A harmadfokú eljárás során felmerült 16.994,- (tizenhatezer-kilencszázkilencvennégy) forint bűnügyi költség az állam viseli.

Az ítélettel szemben fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A Kiskőrösi Járásbíróság a 2023. március 31. napján kihirdetett 4.B.192/2021/38. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat 2 rendbeli közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette [Btk. 311. §, 310. § (1) bekezdés a) pont], járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége [Btk. 239/B. § (1) bekezdés], közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] és kegyeletsértés vétsége [Btk. 228. §] miatt – mint visszaesőt – halmazati büntetésül 2 év börtönre, 2 év közügyektől eltiltásra és 2 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott legkorábban a büntetése háromnegyed részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 168.221,- Ft bűnügyi költség megfizetésére.

[2] A járásbíróság ítélete ellen Terhelt1 vádlott és védője jelentett be fellebbezést – egyezően – a 2 rendbeli közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetében, a közokirat-

hamisítás büntetében és a kegyeletsértés vétségében történt bűnösség megállapítása miatt, továbbá a kiszabott büntetés enyhítése érdekében.

[3] A másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék a 2023. november 15. napján meghozott 12.Bf.347/2023/6. számú ítéletével a Kiskőrösi Járásbíróság 4.B.192/2021/38. számú ítéletét megváltoztatta akként, hogy Terhelt1 vádlottat a járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége [Btk. 239/B. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette. A vádlott közúti járművezetéstől eltiltásra ítéletét mellőzte. Megállapította, hogy a Kiskunhalasi Járásbíróság 2022. szeptember 12. napján jogerőre emelkedett 9.B.162/2021/30. számú ítéletével kiszabott 1 év 10 hónap – végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett – börtönbüntetés próbaideje a jelen ügyben kiszabott szabadságvesztés tartamával meghosszabbodik. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[4] A másodfokú bíróság ítéletével szemben a Bács-Kiskun Vármegyei Főügyészség az ítélet járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége vonatkozásában meghozott felmentő rendelkezése ellen, Terhelt1 vádlott felmentése miatt, bűnösségének a járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségében történő megállapítása és vele szemben közúti járművezetéstől eltiltás kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést. A fellebbezés indokolásában kifejtettek szerint a felmentő rendelkezés a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény [a továbbiakban: Szabs. tv.] 25. §-ában foglaltak téves értelmezésén alapul, mivel a járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségének tényállásszerűsége nem függ az elkövető (utólagos) szabálysértési mentesülésétől.

[5] A Btk. 239/B. § (1) bekezdése nem önmagában a szabálysértési marasztaláshoz, a szabálysértési előlethez kapcsol valamilyen további hátrányos jogkövetkezményt, hanem a szabálysértési hatóság tiltó rendelkezésének nyílt semmibe vételét, azaz a szabálysértési eljárásban alkalmazott intézkedés hatálya alatt tanúsított többletmagatartást rendeli büntetni. A fellebbezés indokolásában rögzítettek szerint Terhelt1 vádlott magatartása nemcsak az elkövetéskor, hanem az elbíráláskor is maradéktalanul kimeríti a járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségének törvényi tényállását. Mindezek alapján a vármegyei főügyészség a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, Terhelt1 vádlott bűnösségének a járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségében történő megállapítását és vele szemben közúti járművezetéstől eltiltás kiszabását indítványozta.

[6] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.366/2023/6. számú átiratában a másodfokú bíróság ítélete ellen bejelentett ügyészségi fellebbezést – annak indokaival egyezően – fenntartotta. Álláspontja szerint a Btk. 239/B. § szerinti járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségének törvényi tényállás nem keretdiszpozíció, azaz annak tartalmát nem más jogszabály rendelkezése tölti ki. Az irányadó tényállás alapján Terhelt1 vádlott a szabálysértési határozat végrehajthatóságának ideje alatt szegte meg a járművezetéstől őt eltiltó rendelkezést, ezáltal cselekménye az elkövetés és az elbírálás időpontjában is azonos tartalmú törvényi tényállás elemeit valósította meg. A fellebbviteli főügyészség átiratában kifejtettek szerint a vádlott által megvalósított bűncselekmény büntethetősége kapcsán a Btk. 25. §-a szerinti büntethetőséget megszüntető körülmények nem álltak be, az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elévülési idején belüli, más jogterületen történt hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesülés a jogi megítélést nem érinti, az a vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentéséhez nem vezethet, ezért tévedett a másodfokú bíróság, amikor helytelen jogi következtetéséből fakadóan Terhelt1 vádlottat az ellene a járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában felmentette.

[7] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában összességében azt indítványozta, hogy az ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét változtassa meg akként, hogy Terhelt1 vádlott bűnösségét állapítsa meg járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségében [Btk. 239/B. § (1) bekezdés] is, és a vádlottat határozott időre tiltsa el a járművezetéstől, a másodfokú ítélet egyéb, a harmadfokú felülbírálattal érintett rendelkezéseit pedig hagyja helyben.

[8] A fellebbviteli főügyészség átiratára tett észrevételében Terhelt1 vádlott védője egyrészt indítványozta, hogy az ítéltábla a vádlott részbeni tagadását figyelembe véve állapítsa meg a tényállást, amely alapján vizsgálja meg a vádlott felmentésének lehetőségét. A vádlott védője – másodlagosan – a büntetés kiszabása körében enyhítő körülményként indítványozta értékelni Terhelt1 vádlott megromlott egészségi állapotát és az időmúlást, amelyre figyelemmel a kiszabott büntetés enyhítésére tett indítványt.

[9] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség képviselője a harmadfokú fellebbezési nyilvános ülésen történt felszólalásában az írásbeli átiratában foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta.

[10] Terhelt1 vádlott védője a harmadfokú fellebbezési nyilvános ülésen történt felszólalásában a vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítésének megfontolását indítványozta a vádlott megromlott egészségi állapotára, részbeni beismerésére és az időmúlásra tekintettel.

[11] Az ügyészség által bejelentett másodfellebbezés alapos, a fellebbviteli főügyészség átiratában kifejtettek helytállóak.

[12] Az ítéltábla mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az ügyben megnyílt-e a harmadfokú eljárás lehetősége, mely vizsgálat – az alábbiak okán – két lépcsőből áll.

[13] Egyrészt, a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén [Be. 615. § (1) bekezdés]. Ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette [Be. 615. § (2) bekezdés b) pont]. A másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésre jogosult az ügyészség [Be. 616. § b) pont].

[14] Másrészt, a fellebbezés sérelmezheti egyrészt az ellentétes döntést, illetve kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást [Be. 615. § (3) bekezdés].

[15] Jelen ügy kapcsán a másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék az elsőfokon elítélt Terhelt1 vádlottat felmentette az ellene járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége miatt emelt vád alól, ennek folytán a Be. 615. § (2) bekezdés b) pontja szerinti – a harmadfokú bírósági eljárás lefolytatását megalapozó – ellentétes döntést hozott.

[16] Mivel a másodfokú bíróság ítéletével szemben az ügyészség – elsődlegesen magát az ellentétes döntést (a felmentő rendelkezést), másodlagosan pedig az azzal összefüggő egyéb, büntetéskiszabási rendelkezést (a közúti járművezetéstől eltiltásra ítélet mellőzését) sérelmezve – Terheltl vádlott bűnösségének megállapítása érdekében jelentett be fellebbezést, így az ekként bejelentett fellebbezés joghatályos, tehát megnyílt a harmadfokú bírósági eljárás lehetősége.

[17] A harmadfokú eljárás során az ítéltábla – a Be. 618. § (1)-(3) bekezdései alapján – a másodfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, valamint azon részét vizsgálta felül, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett. Emellett felülbírált az első- és másodfokú bírósági eljárást és a járulékos rendelkezéseket is. Az ekként elvégzett felülbírálat eredményeként az ítéltábla megállapította, hogy sem az elsőfokú, sem pedig a másodfokú bíróság nem vétett hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést.

[18] A másodfokú bíróság a II. tényállási pont (járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége) megalapozottságát nem vizsgálta, és határozatát – a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel – az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította {másodfokú ítélet [18] bekezdés}. Az ekként irányadónak tekinthető tényállásra figyelemmel ugyanakkor tévedett a törvényszék, amikor Terheltl vádlottat az ellene járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége miatt emelt vád alól – bűncselekmény hiányában – felmentette. A felülbírálat alapjául szolgáló ítéleti tényállás II. pontja szerint ugyanis Terheltl vádlott tudomással bírt arról, hogy 2020. október 17. napjától 2021. június 16. napjáig el van tiltva a közúti járművezetéstől, ennek ellenére 2021. május 15. napján város belterületén a közúti forgalomban vezette a tulajdonát képező rendszám1 forgalmi rendszámú gépjármű típusú személygépkocsit, amit azonban csak „B” járműkategóriára érvényes vezetői engedéllyel tehetett volna meg.

[19] A Btk. 239/B. § (1) bekezdése szerinti járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségét az követi el, aki a járművezetéstől eltiltás hatálya alatt annak érvényesülési körébe tartozó járművet vezet. Márpedig Terheltl vádlott II. tényállási pontban rögzített fenti magatartása maradéktalanul illeszkedik a hivatkozott törvényi tényállás kereti közé.

[20] A törvényszék lényegében a Szabs. tv. 25. §-ának – egyébként téves – értelmezése alapján jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott cselekménye nem valósít meg bűncselekményt, és erre figyelemmel hozott a járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége vonatkozásában bűncselekmény hiányán alapuló felmentő rendelkezést. A törvényszék ugyanakkor ezzel összefüggésben téves jogi álláspontot fogalmazott meg a másodfokú ítélet [31]-[37] bekezdéseiben. Habár ítéletének indokolásában erre a másodfokú bíróság kifejezetten nem hivatkozott, lényegében a Btk. 2. § (2) bekezdésében írt vizsgálat elvégzése alapján jutott arra a következtetésre, hogy Terheltl vádlott szóban forgó cselekménye nem valósít meg bűncselekményt. A Btk. 2. § (2) bekezdése alapján ugyanakkor csak két esetben lehet felmentő rendelkezést meghozni: egyrészt akkor, ha a büntető törvény változása folytán a cselekmény az elbírálás időpontjában már nem minősül bűncselekménynek, jelen esetben azonban nem erről van szó, hiszen a járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége mind az elkövetés, mind pedig az elbírálás időpontjában bűncselekmény. Másrészt pedig akkor, ha az adott cselekmény büntetendősége a törvényi tényállást tartalommal kitöltő keretdiszpozícióban időközben bekövetkező változás folytán szűnik meg. Jelen ügy kapcsán

azonban ez az esetkör sem áll fenn, mivel a járművezetés az eltiltás hatálya alatt bűncselekményének törvényi tényállása nem keretdiszpozíció, annak tartalmát ugyanis nem más jogszabály határozza meg.

[21] A Szabs. tv. 25. §-a akként rendelkezik, hogy az olyan hátrányos jogkövetkezmények alól, amelyeket jogszabály a szabálysértés miatti felelősségre vonáshoz fűz, az eljárás alá vont személy a büntetést vagy intézkedést megállapító határozat jogerőre emelkedését követő két év elteltével mentesül. A Szabs. tv. idézett rendelkezése ugyanakkor nem a büntetőjogi felelősségre vonást kizáró büntethetőségi akadályt (büntethetőséget megszüntető okot) fogalmaz meg, az tehát nem konkurálhat a Btk. elévülésre vonatkozó szabályaival. Terhelt1 vádlott ezen cselekményének elbírálása, illetve annak alapján a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítása ugyanakkor nem a szabálysértés miatti felelősségre vonáshoz fűződő hátrányos jogkövetkezmény, hanem annak a következménye, hogy Terhelt1 vádlott a II. tényállási pontban leírt cselekményével a büntető anyagi jog szabályaiba ütköző magatartást valósított meg.

[22] A fentiekben kifejtett indokokra figyelemmel tehát tévedett a törvényszék, amikor Terhelt1 vádlott II. tényállási pontban rögzített cselekményével összefüggésben felmentő rendelkezést hozott, ezért az ítéltábla – a másodfokú ítélet megváltoztatása folytán – Terhelt1 vádlott bűnösségét járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségében [Btk. 239/B. § (1) bekezdés] is megállapította.

[23] Ami a büntetés felülbírálatát illeti, a bűnösségi körülmények korrekcióra szorultak az alábbiak szerint.

[24] A harmadfokú bíróság a vádlott javára további enyhítő körülményként értékelte az időmúlást [56/2007. BK vélemény III/10. pont]. A törvényszék a büntetőeljárás hatálya alatti elkövetést az e körben általa kiegészített – ennek folytán az előéleti adatok 4. pontjában rögzített – elítéléshez kötötte {másodfokú ítélet [14] és [40] bekezdés}. Megállapítható ugyanakkor, hogy az I. tényállási pontban írt bűncselekményeket (2 rendbeli közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette) a vele szemben a II. tényállási pontban írt bűncselekmény (járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége) miatt indult büntetőeljárás hatálya alatt valósította meg, mely körülmény szintén megalapozza a büntetőeljárás hatálya alatti elkövetést. A törvényszék által hivatkozott „speciális bűnismétlői minőség” {másodfokú ítélet [40] bekezdés} helyett az a körülmény értékelhető súlyosító hatásúként, hogy a vádlott bűnösségét korábban is ugyanilyen jellegű bűncselekmény elkövetése miatt állapították meg [56/2007. BK vélemény II/2. pont].

[25] Az ekként kiegészített és helyesbített bűnösségi körülmények alapulvétele mellett is helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor a súlyosító körülmények nagyobb számára és nyomatékára figyelemmel – az időmúlás ellenére is – arra az álláspontra helyezkedett, hogy Terhelt1 vádlott vonatkozásában a büntetési célok kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabásával biztosíthatók, amelyek tartama arányosnak tekinthető.

[26] Figyelemmel arra, hogy a bűnösség köre közlekedési bűncselekménnyel bővült, ezért az ítéltábla megítélése szerint Terhelt1 vádlottal szemben – a Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontja alapján – közúti járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabása is indokolt azzal, hogy

annak tartamát a harmadfokú bíróság – a Btk. 56. § (1) és (3) bekezdésének alkalmazásával – 2 évben állapította meg.

[27] A másodfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek voltak.

[28] Észlelte az ítéltábla, hogy a törvényszék ítéletének jogi indokolása – az alkalmazott jogszabályok megjelölése körében – hiányos volt, ezért azt egyrészt a vádlott visszaesői minősége tekintetében a Btk. 459. § (1) bekezdés 31. pontjára történő hivatkozással, másrészt pedig a feltételes szabadágra bocsátás legkorábbi időpontjának megállapításával összefüggésben a Btk. 38. § (1) bekezdésének megjelölésével kiegészítette. Ugyancsak hiányos volt a másodfokú bíróság ítéletének jogorvoslati tájékoztatása, a törvényszék ugyanis nem hivatkozott a Be. 615. § (3) bekezdésére, ebből következően a fellebbezési jogra történő kioktatása nem tartalmazta azt, hogy a fellebbezés sérelmezheti egyrészt az ellentétes döntést; másrészt pedig kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást, ez az ügy érdemét azonban nem érintette, így a másodfokú bíróság csupán ennek megállapítására szorítkozott.

[29] A fentiekben kifejtett indokokra figyelemmel az ítéltábla az ügyészség által bejelentett másodfellebbezést alaposnak találta, ezért a másodfokú bíróság ítéletét – a Be. 624. § (1) bekezdése alapján eljárva – a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig azt – a Be. 623. §-a alapján – helybenhagyta.

[30] Az ítéltábla a harmadfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség vonatkozásában megállapította, hogy azt – a Be. 574. § (5) bekezdésére figyelemmel – az állam viseli.

[31] A harmadfokú bíróság ítélete elleni fellebbezési jog a Be. 458. § (3) bekezdéséből következően kizárt.

Szeged, 2024. június 25.

dr. Nagy Erzsébet
a tanács elnöke

dr. Kóbor Jenő
előadó bíró

dr. Katona Dorottya
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bhar.III.94/2024/8. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék 12.Bf.347/2023/6. számú ítélete a jelen ítéletben foglalt változtatásokkal a mai napon jogerőre emelkedett.

Szeged, 2024. június 25.

dr. Nagy Erzsébet
a tanács elnöke

